

۱۰۰ کتاب خوب برای همهٔ کودکان و نوجوانان ایران

کتاب ۱۴ گل‌ها و زندگی

عنوان:

۱۰۰ کتاب خوب، برای همهٔ کودکان و نوجوانان ایران.

کتاب ۱۴:

گل‌ها و زندگی

پدیدآورنده: حسین لطف‌آبادی

زبان نوشتاری: فارسی و انگلیسی

نوع کتاب (ژانر): ادبیات روان‌شناختی و آموزشی و

پرورشی کودکان و نوجوانان

موضوع کتاب (سوژه): آموزش گل‌ها و طبیعت بر اساس

دانش روان‌شناسی تربیتی برای کودکان

گروه سنی: کودکان دبستانی و نوجوانان دبیرستانی

الف - لطف‌آبادی، حسین

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

رده‌بندی دیوئی: ۵۸۲/۱۳ [ج]

شابک (ISBN): ۵-۱۳-۷۹۸۹-۶۰۰-۹۷۸

کتاب‌شناسی ملی ایران: ۴۱۹۸۱۴۹

تاریخ صدور مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد: ۹۵/۳/۲۵

ناشر:

انتشارات حکیم فردوسی، تهران

چاپ یکم / ۱۳۹۵، ۲۰۰۰ جلد، مصور

تصویر: کریمیک، صفحه‌آرایی، و چاپ:

آتلیهٔ انتشارات حکیم فردوسی

دیزاینر: عاطفه سماوی

کلیهٔ حقوق چاپ و نشر حصاراً برای انتشارات حکیم

فردوسی محفوظ است. هرگونه اقتباس و ترجمه

از تمام یا بخشی از این کتاب، به‌صورت بازسازی،

ذخیره‌سازی در سیستم‌بازیابی، یا انتقال به هر شکل

و به هر صورت دیگر، اعم از الکترونیکی، مکانیکی،

تصویربرداری، و ضبط و غیره، بدون اجازهٔ قبلی و

کتبی انتشارات حکیم فردوسی ممنوع است.

نشانی: تهران، ولنجک، خ گلستان یکم، پلاک ۱۰،

واحد ۸ (کد پستی ۱۹۸۴۷۱۴۶۵۸)

تلفن: ۰۲۱-۲۲۴۰۹۵۲۰

Website: www.hakimferdowsi.com

Email: info@hakimferdowsi.com

راهنمای خواندن کتاب گل‌ها و زندگی

مهمترین اصل در خواندن دُرست و مؤثر این کتاب برای کودکان، این است که بدانیم زیبایی چیست، زیبایی‌ها را به‌نیکی یاد کنیم و بزرگ بشماریم، و مهم‌تر از همه اینکه، زیبا بیندیشیم، زیبا احساس کنیم، زیبا رفتار کنیم، زیبا سخن بگوییم، و زیبا زندگی کنیم. وقتی چنین باشیم توانایی فوق‌العاده‌ای در کتاب‌خواندن برای کودکان و آموزش دادن آنان با استفاده از کتاب‌های خوب خواهیم داشت.

در این آغاز کتاب "گل‌ها و زندگی"، اندکی در مورد زیبایی و زیبایی‌شناسی و درباره طبیعت و گل‌ها و زیبا زیستن، با شما سخن می‌گویم تا در آمدی باشد بر آموزش زیبایی‌شناسی به کودکان و نوجوانان.

گل‌ها با زندگی در هم تنیده‌اند. هزاران سال است که چنین است. گل و بهار که می‌آید، نُمادی از زیبایی و زادروز دوباره ما را شکوفایی و شادمانی ما است.

نه تنها زیبایی گل‌ها، بلکه زیبایی در مفهوم همگانی آن در تمام جهان هستی گسترده است. وقتی به طلوع و غروب خورشید در روز، ستاره‌ای آسمان و کهکشان راه شیری در شب، و به کره زمین و به طبیعت و اقیانوس‌ها و دشت‌ها و کوه‌ها و رودها و حباب‌ها و گل‌ها و گیاهان و درختان و پرندگان و دیگر جانداران، و به‌ویژه به کودکان، می‌نگریم همه را زیبا و شایسته نکوداشت می‌بایم.

اگر دچار افسردگی و بدبینی و کج‌اندیشی نباشیم، حتماً خواهیم گفت که هستی زیباست، آفتاب و مهتاب و طبیعت زیباست، گل‌ها زیباست، زندگی زیباست، و کودکان شاد و خندان از همه زیباترند.

چهره گل‌ها مانند چهره کودکان، شادی‌بخش است. گل‌ها چشم ندارند اما گویی به ما می‌نگرند. دهان ندارند اما گویی با ما سخن می‌گویند. دستی برای هدیه دادن ندارند اما گویی وجود خود را به ما پیشکش می‌کنند و جان ما را لبریز از شادی و آرامش می‌سازند. هنرمند نیستند، اما آثار هنری آنان از کار همه هنرمندان زیباتر است. ما چیزی به آنان نمی‌دهیم اما آن‌ها آب و خاک و روشنی و آفتاب را می‌گیرند و زیبایی را به ما هدیه می‌کنند. از خاک زُمخت و از میان صخره‌ها و خار و خاشاک و آب‌میا، گل و لاله، مُرداب سر بیرون می‌آورند اما پاکیزه‌ترین و لطیف‌ترین و خوشبوترین موجودات طبیعت هستند. کدام زندگی به زیبایی گل‌هاست و چرا نباید زندگی خود را به زیبایی گل‌ها آراسته سازیم.

هر جاندار و هر انسانی برای بقای خود، آسیبی به موجودات دیگر می‌زند، اما سبب‌های آزارترین موجودات جهان هستند. عشق و شادمانی بخش می‌کنند و از همه چیز و همه کس متمایزند. گویی گل‌ها جوهر زندگی بهترین آدم‌هایی هستند که در خاک فروخفته بودند و حال به‌صورت این گل‌ها از خاک سر بر آورده‌اند. گل‌های وحشی کوه‌ها و دشت‌ها و بیابان‌ها، گل‌های باغ‌ها و باغچه‌ها، گل‌های پرورشی و گل‌های گل‌فروشی‌ها، همه و همه زیبا هستند و زندگی را زیبا می‌کنند. پیچ و تاب و رقص گل‌ها در باد را نگاه کنید، به زیبایی باله قوستان. آیا می‌توانید چیز دیگری را در این جهان نشان دهید که این همه زیبا و آرام‌بخش دل‌های همه انسان‌ها باشد؟

آیا جز این است که وقتی گلی را تر و تازه می‌بینیم شادمان، و موقعی که آن را پژمرده می‌بینیم غمگین می‌شویم؟ این نشانه دیگری از رابطه گل و زندگی ما است.

قلمرو روانی ما، همانند گستره زیبایی گل‌ها، پیچیده و اسرارآمیز است. بر اساس فلسفه خردگرایی علمی مینوی،

که رویکرد بنیانی مجموعه «۱۰۰ کتاب خوب برای همه کودکان و نوجوانان ایران» است، جهان طبیعی و انسانی، نشان از گستره زیبایی مینوی است. بی آنکه مانند خرافه‌گرایان سخن بگویم، واقعیت این است که گستره زیبایی‌ها در آب و گل و گیاه و درختان و رودها و دشت‌ها و کوه‌ها و دریاها و در کودکان، همگی نشان از حضور و احاطه جهان مینوی در اطراف ماست.

وقتی آرام می‌گیریم و از درون دل به این زیبایی‌ها نگاه می‌کنیم، جهان مینوی و زیبایی انسانی و جذابیت فرهنگ و هنر و دانش و راستی و درستکاری و انصاف و مهرورزی و نیکی را بهتر احساس می‌کنیم.

زیبایی و زندگی انسانی در ارتباط تنگاتنگ با یکدیگر و جدایی‌ناپذیرند. هم خود ما و هم کودکان و نوجوانان ما باید این حقیقت غیرقابل انکار را فراگیریم تا زندگی شایسته و انسانی و تمدنی خوب داشته باشیم. کافی است که در زیبایی‌های جهان هستی و در احساس قلبی درونی خود تأمل کنیم تا رابطه زیبایی و زندگی درست را دریابیم.

ما در این کتاب «گل‌ها و زندگی» می‌خواهیم کودکان و نوجوانان را، به‌گونه‌ای مستقیم و غیرمستقیم، با این حقایق زیبا آشنا کنیم.

گل‌ها و شکوفه‌ها، ساختار، ایشی گیاهان و درختان هستند و با افشاندن گرده‌های آنها، میوه و دانه ایجاد می‌شود. گل‌ها از میانه برگ‌ها، گیاه یا سرشاخه درخت سر بر می‌آورند و جریان تبدیل برگ به گل است که تغییراتی زیبا و رنگارنگ در گیاه پدید می‌آورد و گل‌ها را ایجاد می‌کند.

گل‌هایی که در جای جای کره زمین می‌رویند، میلیون‌ها نوع هستند که از حدود ۵۰۰ میلیون سال پیش از هم‌تایان آبری خود پدیدار شده و تکثیر یافته‌اند. نخستین فسیل‌هایی که از گیاهان گلدار پیدا شده مربوط به حدود ۱۵۰ میلیون سال پیش است.

ما در این کتاب، برای آموزش زیبایی‌شناسی به کودکان و نوجوانان، نمونه‌ای از گل‌های وحشی و شکوفه‌ها و گل‌های پرورش‌یافته را، که ایرانیان معمولاً آن‌ها را دیده‌اند، معرفی کرده‌ایم:

- ۱- گل‌های وحشی (Wild flowers)؛ ۲- گل قاصدک (Dandelion)؛ ۳- شکوفه‌ها (Blossoms)؛
- ۴- گل رز (Rose)؛ ۵- گل گلاب (Damascus Rose)؛ ۶- گل ارکیده (Orchid)؛ ۷- گل شقایق (Corn-poppy)؛ ۸- گل بنفشه (Violet)؛ ۹- گل سنبل (Hyacinth)؛ ۱۰- گل شمعدانی (Geranium)؛ ۱۱- گل زعفران (Saffron flower)؛ و ۱۲- گل نیلوفر آبی (Lotus).

برای انسان‌های عصر حاضر، نه فقط جنبه غذایی و میوه و دانه گل‌ها، بلکه خوب گل‌ها (یعنی کاسه و جام گل و محتوای درونی جام) و رنگ و لطافت و بو و زیبایی گل، جذاب و دارای اهمیت است. تمام زندگی روانی و فکری و فرهنگی مردم با گل‌ها آمیخته شده و، بخصوص در زندگی انسان مدرن و متمدن، جایگاه ویژه‌ای یافته است.

ایرانیان همه گل‌ها را دوست دارند. توجه عامه مردم به گل گلاب است و روشن‌اندیشان ایرانی، توجه ویژه‌ای به یکایک گل‌ها، بویژه به گل آفتاب‌گردان (نماد مهرپرستی) و گل نیلوفر آبی (نماد پاکیزگی و خودشکوفایی)، دارند و به همین سبب نقاشی‌های ونسان وان‌گوگ از آفتاب‌گردان و کلود مونه از نیلوفر آبی را بیشتر می‌پسندند.

در هر حال، کاملاً ضروری است که کودکان و نوجوانان را با گل‌ها، با زیبایی گل‌ها، و با زندگی زیبا‌اشناستار کنیم و آمادگی آنان برای ساختن زندگی زیبا را افزایش دهیم.